

DVE PESME

jozef klaćik

JOZEF KLACIK rođen je 1949. u Staroj Pazovi. Školu za primenjenu umetnost završio je u Novom Sadu, a Akademiju likovnih umetnosti u Bratislavi. Objavio je zbirke pesama *Impulsi mesa*, Matica srpska, Novi Sad 1976, *Text soli žilika* (Tekst soli žumanceata), Potom všetkom (Iza svega toga) »Obzor», Novi Sad 1978. Radi kao likovni urednik u »Obzoru« u Novom Sadu.

PRAH U LEPTIRU

mekom žučom udaranja
sve ostaje tih
i tamo ispovest
drži otrov
na želuci

u kupanju
u ledima bogova
čekamo krtove mrlja
s plućima uz jastuk vode
krljušti male drške
iz svec glasa
na tragu buktinje
prolaze peščane zveri
po stvarnosti trnja
pridržava nebo
i smisla
ovakav znoj šupljine
dok u očima
mnogo je vremena
iz ravne pojave
ljuske
ravne zmije
u cilju duž ožiljka
izbacuje nas lagano
od soli u dnu
sluzokoža legla
leptira

andeli krasta
padaju u blato
od krtog kreča

svete kosti
zaboravljenje od meke muve
u početku
zakucane u očišćeni
prostor

I JAJE BEZ SMRTI

u najbeljem jeziku muva
silovita kost prodiranja
podešena u zver
poneka manžeta peska
vesla mesom prošlosti
čini neslućenmu prašinu
iznenadnim
puđerima žuče

iza posude
hladna linija
a iz nje ubrizgane dlake
pokrenute sitneži
trči češljij lepak
da nadjača lepljive oči
labuda
iz usta on izvuče
puno prisustvo
pomerenog sjaja

insekti mali sigurno
neprozirni
ispod naših slabina
oni će odvojiti zidove
i odleteti u nebo
zatežu me duge ruke
na dasci spaljivanja
u tako svečanom prisustvu
ukolo pergamenti zasecaju
otvore
čepovi praznog
čela
u sjaj
u proročnost
upadamo petom
u pižame odslikane
tišine

Sa slovačkog preveo autor

RATKO

milica mićić-dimovska

MILICA MIĆIĆ — DIMOVSKA rođena je 1947. u Novom Sadu. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Objavila je knjigu proze *Priče o ženi*, »Prva knjiga«, Matica srpska, Novi Sad 1972. Radi kao novinar u redakciji lista za decu »Never« u Novom Sadu.

Kvaka je bila vlažna. Izmigoljila mi se ispod prstiju. Sav sam se naježio. Zašto ljudi ne brišu ruke kada izlaze iz toaleta? Zatim me je ošinula promaja. Čuo sam kako šušte uskomešane hartije. Zavesa je rasla, rasla. Zatvorio sam vrata. »Kakva promaja!« — rekao sam. Zavesa se spljoštala uz prozorsko okno. »Doneo sam vam nešto«, produžio sam, ali urednik je davao signale: širo je oči, istezao tanke usne i signal, vrteo glavom. Tek tada sam primetio nekog čoveka kako usplahireno kupi po podu razvezjane rukopise. Pohabani sivo-crni kaput mu je visio kao pokrovac na konju, džepovi su bili prenatrpani, razvaljeni. Čovek je klečao. Biciklista. Viđao sam takve na mostu kako šeprtljavo i plašljivo krivudaju između kola. Široku nogavicu je oko članaka skupio štipaljkom. Ustao je izvinjavajući se, iz usta su mu gamizale reči, šušketale su. On je genije! Njegova otkrića su epohalni. Odmah sam shvatilo koliko je sati. Ludak! Ne znam zašto ga je urednik slušao. »Doneću ove stvarice drugi put«, rekao sam i napustio ih. Ludak je imao unevrezeno lice. Jadnik! Drvena štipaljka mu je štrčala iznad rasparene manžetne.

Zirnuo sam u svoje patente skrivene između korica. Moj potpis, dosta krupan i stilizovan, kao gramčica mirte okruživao je krevet s uzglavljem u obliku glijotine i klotetsku šolju s okvirom za novine. Da li će mu se dopasti? Kiselo sam se osmehnuo i sklopio korice. U staklenoj mutnoj pregradji pratio sam svoj lik kako se sve više izoš-

trava, sve dok nije postao sasvim jasan. Košulja mi je ležerno prianjala uz telo, bila je malo više otkopčana, ne vulgarno. Tu košulju bledoplave boje, nisam skidao u Tenerifi. Brada mi je dosta napredovala za vreme godišnjeg odmora, bila je zaobljena, negovana.

Gurnuo sam staklena vrata, daktilografinja nije zastala u kucanju ni sekund iako me je odmerila. Pod njenim prozorom su se zelenele plastične nadstrešnice iznad pičačnih tezgi. Gurnuo sam još jedna vrata i ušao u svoju kancelariju. Upisivači su me samo površno okrznuli pogledima. Rapidografi su piskutavno škripali. Veronikine butine u zategnutim belim farmericama bile su isto onako izazovno iskošene kao i pre deset minuta. Seo sam za sto. Pero nije bilo zatvoreno. Osušena skramica tuša se ljuštilla, trunčice su padale na papir kao zrna maka. Mahinalno sam ponavljao rečenicu koju je trebalo da upišem: »Neustrašivi Arcibald je zamahnuo sekirom«. Kružić od hartije skliznuo mi je na pod. Na njemu je pisalo: »Pucajte, nitkovi!« Na koga, upitao sam se. Na koga? Na koga? Malo me je zbolela glava. Video sam kao na filmu telo svoga oca kako se beživotno skljokava na zemlju. Usporenio. On je živ i zdrav. Svako jutro se tušira gotovo hladnom vodom. Čuo bih kako nepažljivo odlaze tuš, verovatno mu isklizne iz sapunjave ruke. Pomešao sam oblačić s ostalim papirima. Moj rukopis je sitan, ravan, slova kao odštampana. Jednom ću se oslobođiti ovog

zatupljujućeg posla. U stinju sam obično dočrtavao ljudsku kosu, drveće, tarabe.

U stvari, ja sam karikaturista. Moja specijalnost su apsurdni patenti, urednik »Magazina« ih ceni. Ponekad sam osećao da mi se oči zamaraju pred jatom predmeta koji su bešumno, poput veoma udaljenih ptica, promicali ispred mojih očiju sve dok mi ne bi sinula ideja za neki od njih. Budilnik s prskalicom, budilnik s kazaljkom u obliku... čuo sam svoju žulu kucavicu kako bije, tup, tup, kazaljku u obliku... Setio sam se kako mi je otac, kada sam bio dečak, poklonio svoj sat na kome su nedostajale kazaljke. Uporno kucanje tog sata me je uzneniravalo, osluškivao sam ga, prislanjajući ga na uvo kao školjku. Njegovo lice bez kazaljki izgledalo mi je kao lice nekog ludaka, kao maska koja ne pokazuje šta oseća, kao ukočeno lice onesvešćenog čoveka čije srce još radi.

Na plavom ventilatoru s propelerom, koji se bešumno okreće, ugraden je električni sat. Sada je pola jedanaest. Veronika neuromno škripi perom. Posmatram nebo s tri okrnjena oblačka, koji sasvim neprimetno klize. Od naprezanja da primetim da li se zaista kreću opet me zbolela glava. Spustio sam pogled. Mrzeo sam ta razvajljena dvorišta i kuće sa zidovima koje je vlagi isărala sivožučkastim pegama i razmekšala im malter, kao običan karton, on se ljuštio, perutao, kao bolesna koža.

Ne mogu više ni slovca da upišem. To je već drugi dan. Ispod debelog stakla na stolu reda sam fotografije i karikature. Bio je tu jedan jarkocrveni dvosed, bez krova (fotografija iscepljena iz »Plejboja«), portret Salvadora Dalija s uvrnutim brkovima, cenicem tog čoveka, mogu da ga ogovaraju koliko hoće, ali bih ja voleo da imam makinu mrvicu njegovih ideja; zatim crtež jačeta s rešetkastim prozorom na ljusci. Moga najuspelija karikatura: lik idiota Krleta. Kako sam uživao dok sam ga crtao na belom hameru... ogromna glava sa čubom crvene kose, izbuljenim očima, loptastim nosom punim bradavica. Tanak vratić gubio mu se u žutoj majici s natpisom »Ja sam genije».

Pod stakлом je i moja lepa Džin, zečica. Uši od jarkocrvenog somota štrče joj iz plave kose rasute po ramenima. Njen, isto tako crveni, kostim za kupanje je mokar, pripajen uz telo, duboko izrezan na grudima koje samo što ne iskliznu, krofnaste, s glatkim zrnastim kapljicama na koži. Džin je malo sagnuta i natraćena, rep joj je siva pufna iz pudnjere. Izreao sam je iz jednog porno-časopisa. Često sam je zamišljao kako se razgolicena šeta ispred aparata, kako satima isprobava odredene poze i kako joj fotograf rukom namešta udove, razvlači joj usne u zavodljiv osmeh. Ona zubima ovlaš drži zrno trešnje.

Noćas sam sanjao kako vozim sportski »porše«. Vazduh je šištao iznad moje glave, čimlo mi se da mi teme pritiska hladan poklopac, ne veći od poklopca na čajniku. Levkasta svetla prednjih farova šetala su po drumu ukrštajući se. Put je bio ravan, jendeci plitki i puni korova. Stubovi medaši su se belasali u mraku, rasejani duž puta kao retki zubi. Neki delovi »porše« bili su isti kao u »fiće«. To me je zbumjivalo. Brzinometar, na primer. Kazaljka je podrhtavala na poslednjem podeljku koji je pokazivao 120 km na čas. Zar nije maksimalna brzina »porše« 220 km na čas? Pitao sam se. Zar ja ne jumisam 220 km na sat? Jurim. Jurim. Narandžasta lampica je neprestano migala. Nešto nije u redu s dinamom... Ugasila se... Kao mrtvo kokošije oko zurila je u mene. Ništa, rekao sam. Dinamo je u redu. Brzina mi je prijala. Neki grumen mi je klizao gore-dole u stomaku. Osećao sam svrab ispod kože. Mati me je upitala »Jesi li se dobro privezao?« Leteo sam jednom iznad nje, na ringištu. Od miline i jeze nisam mogao da progovorim. Brzina me uzbudjuje.

— Zaista? — pozadi je sedela neka žena. Glas joj je bio mazan.

— A na mene si zaboravio — rekla je prekorno. — Ja sam Merilin Monroe. Osetio sam topao dah na vratu. Obgrlila me je. Njen veštački nokat, krvavo crven, skliznu mi u krilo. Pravi nokat joj je bio žučkast i zagojen.

— Voliš li me? — upitala je.

Nisam mogao da dodirnem menjač.

— Mi smo gotovi — rekao sam. — Vidite li ono drvo?

Noge su mi obamrle. Ona se smejava. — Pa ti si neosposoban! — Porše se sapleo o kamen medaš. Prevrnuli smo se. Visio sam strmoglavce, kao u svemirskom brodu.

— Eto ti na — rekla je žena. Više nije bila Merilin Monroe, već nepoznat foto-model u crvenom kupaćem kostimu. Lako me je gurnula vrhom cipelice, i ja sam se skljočao negde dole. Bio sam mrtav.

Moja majka Olga čvrsto je verovala da će ti se život produžiti za nekoliko godina ako sanjaš da si umro. To mi ništa ne znači, pošto sada imam dvadeset šest. Ona vrlo vešto otkriva u svojim snovima poruke u vezi sa svakidašnjim dogadjajima. »Čim ja sanjam kako tonem u blato i ne mogu nikako da se iskobeljam, znam da ćeš nas obrukati«, govorila mi je kad bih donosio slabe ocene iz škole. Više od mene plašila se da matrom spomenem moju jedinicu, dvojku ili trojku. Te tri ocene su mome ocu bile toliko mrske da bi, saznavši za njih, ceo dan, pa i čitavu nedelju, prolazio pred mene natmuren, ne progovarači ni reč.

S tim sam okončao još pre pet-šest godina, kada sam završio gimnaziju i zaposljen se kao upisivač titlova. Prvi oblačić, koji sam upisao doteran, kitnjastim slovima, glasio je: »Jedne tamne noći u Dodž Sitiju dogodilo se ubistvo...« Pošto mi je plata bila dobra, preselio sam se u jednu garsonjeru u susedstvu. Kakva slučajnost! Iz nje sam video trosobni stan svojih roditelja. Uvek bih se malo lecnuo posmatrajući prozor svoje bivše sobe, na kome je visila zavesa od belog perlona, koju sam na jednom mestu, sada zaklonjenom žutom plastičnom saksijom bez cveca, progoreo cigaretom. Nazirem obrise regala, stola i kauča, vidim da mati održava sve onako kako sam ostavio, i dalje stoje moji crteži izlepljeni na drvenom delu regala, na zidovima, na vratima. Verujem da je soba zaključana. Posmatrajući je tako, osećam se kao da sam umro i kao da moj duh posmatra ono što ga je vezivalo za bivši život. Ulica je mračna, teške krošnje drveća zaklanjavaju sunce, travnjaci su blatinjavi, izbradzani tragovima automobilskih guma, osećaju se na trulež.

Kao dete voleo sam da posmatram ogromnu zastakljenu halu fabrike sapuna, koja se nalazila na kraju ulice, skoro na samoj obali Dunava. Na tom staklu, postavljenom cik-cak, modro nebo se učetvorostručavalо, ispravnjeni raštrkani oblaci bi se gubili u metalnom okviru, da bi se opet pojavili na drugom prozoru. Staklo je s unutrašnje strane bilo čađavo i na njemu se moglo sasvim dobro s ulice ogledati. Podno metalne krovne konstrukcije, u staklu je zjapila rupa sa zavesom paučine. U vezi s tom zastakljenom halom, u čijoj unutrašnjosti sam mogao da nazrem crne kazane pune masnih otpadaka, koji se kuvaju i bacaju uvis klobuke guste smrdljive kaše, sanjao sam užasne snove.

Obično bih se u snu vraćao u svoje dečake godine, i to u one predvečernje sate kada sam s drugovima igrao žmure. Brizljivo obučen, po maminom ukusu, u tamnoplavom odelu, u naviksanim cipelama iz kojih su virile zarozane bele dokolenice, prilazio sam fabričkoj hali, svom priběžtu, i zastajao kod rupe u staklu, koja u snu nije bila visoka, već sasvim nisko, nadohvat ruke. Štapićem bih oprezno raspepio paukovu mrežu i provlačio se kroz otvor u mračnu halu. Nisam osećao strah, već samo nelagodnost, u stvari, bojazan da se ne isprljam od paučine ili čadavih zidova. U tami sam primetio plehanu bure puno užegle kožurice i parčića bele slanine. Jedan prosjak je čučao pored bure i nešto žvakao. »Bolje da misam dolazio ovamo«, pomis-

lio sam, kajući se zbog svoje lude želje da se sakrijem negde gde me nikao od drugova ne može pronaći. Prosjak uopšte nije obraćao pažnju na mene, jezikom je muljao po ustima, čistio zube i desni. Krenuo sam u drugi ugao hale, ali to više nije bila fabrika već fiskulturna dvorana u kasarni. Bio sam mag. Nasred dvorane nalazio se bazen s daskom za skakanje. Vrlo oprezno, raširenih ruku, stupio sam na skakaonico. Iza mene su se tiskali drugi vojnici. »Vežba broj 4«, rekao je neko. »Skači!« Balansirao sam kada mi grudi zaplijesnu vruć klobuk neke mase nalik na puding. Ustuknuo sam. Crveni plik se širio i bubrio. Tečnost u njemu je mirisala na ružino ulje. To je bio omiljen parfem moje majke. Njeni nervozni prsti su me drmusali, namazani šiljati nokti su bockali kao pincete. Otvorio sam oči. Ugledao sam riševe čipke na njenim ravnim grudima, namreškanu kožu na vratu, srcastu bradu, sprušene usne. »Opet si ječao u snu. Daču ti čaj od kamilice.«

Svake jeseni je dobijala od komšinice teglu punu suvog, prašnjavog kamilčinog cveća, uzbranog negde uz put. Miris čaja od kamilice me je nesnosno podsećao na miris ustajalog urma. Popio bih ga samo zato da umirim mamu. Ona je moralu nekako da mi pomogne.

Nisam podnosio njene komšinice u sjajnim, šarenim kućnim haljinama sa štepovanim reverima. Na tim haljinama je uvek nedostajalo poneko dugme, tako da bi kroz otvor, koji je podsećao na razjapljene čeljusti upecane ribe, provirivao mekani trbuš preko koga se zategao bledoručasti kombinzelon. Moja majka je nastavnica geografije, lice joj je mišavoj, deluje rasejano, ona u svakoj prilici nosi kariranu suknju i jednobojnu majicu s rol-ovokravnikom, i to joj daje, po mom mišljenju, izgled umorne intelektualke, koja se ne snalazi najbolje u društvu. Neobično joj je godilo ovo društvo žena iz susedstva. Moj otac skoro nikada nije dolazio kući pre 11 noći, i ona se prepuštalа njihovom blebetanju. Gledale su joj u šoljicu i govorile nešto što je ona kao odbacivala, ali je za svaki slučaj svoj kažiprst utiskivala u kafeni talog i od tog potkovičastog ili razmazanog otiska je zavisilo da li će joj se želja ispuniti ili ne. Pitao sam se šta li ona poželi, to nikada nije govorila. Mislim da ona, u stvari, ništa konkretno i ne poželi, nego joj se, možda, taj predmet želje maglovito prikazuje kao »ono«. Neka mi se ono ispunii! O da, znao sam što je to »ono«. Osećao sam da je tako, jer sam često i sebe hvatao kako iz nekog sujeverja i pred samim sobom potiskujem pravu želju. »Onos, mislio sam, a to je, u zavisnosti od vremena, bila prva, druga ili treća nagrada za karikaturu u Atini, ili Bordigeri, ili u Londonu, kuda sam slao svoje radeve, vrlo uredno spakovane. Dobijao sam ih natrag izlomljene i bez sija. Nagradene nisu bile ništa naročito i pitačao sam se šta je potrebno uneti u karikatuру da bi bila nagrađena, neku fantastičnu, ludu ideju, recimo kuvaru koji na poslužniku nosi svoju glavu, ali to sam negde već video. Rodenov misilac na Klozetskoj šolji? Moj otac je dugo ostajao u WC-u. Zamišljao sam ga u tom položaju. Možda će ga majka jednom naći ukočenog na Klozetskoj šolji... Sećam se da sam ga jednom doveo do takvog zaprepašćenja da mu je ionako izražena adamova jabučica na mrvavom vratu prosto odskočila i povećala se. Palo mu je na pamet da proveri moje znanje iz istorije i pokaže mi svoju zainteresovanost za moje probleme. Otvorio je nasumice udžbenik i ne znam više na kom to liku, da li Luterovom ili nekog od Lujeva, ugledao dočrtane oštре očnjake i bujne grudi s bradavicama. »Ovo je tvoje delo«, upitao me. »Ne odičem ga se«, odgovorio sam izazivački, s prizvukom podsmeha u glasu na račun njegove zaprepašćenosti.

Iz mog rapidografa iznenada kanu crnu kap na belu bankpost hartiju. »I onda se kraljica ubode iglom u prst, kapljica crvene krvni kanu na beli, sneg. »Još, još.« I onda se kraljica ubode iglom u prst i kapljica crvene, crvene krvni... Ali kako ti nije do sadno?« — moja majka se neubedljivo ner-

virala, unapred spremna da popusti. Kao četvrogodišnjak sam zahtevao da mi priča »Smežanu« svako veče po tri puta uzastopce. Opet sam se setio očevog zabezenutog lica kad je ugledao unakažen Luterov ili Lujev lik. »Jesi li ti normalan? — zacrveneo se u licu kao rak. Dvoumio se da li da me udari ili ne. Tresnuo je knjigu o pod. »Budalo!«

Bešumni zalutali metak pravo u grudi. Ruža krv na prsimu, na beloj, beloj košulji s malom zlatnom krunom.

— Nemoj tako, Jovane — moja majka je stajala u vratima, presaćena, kameničići u njenoj žučnoj kesici tek što su se pokrenuli, lice joj je bilo kao od gline.

— I ti si mi neka nastavnica! — rekao je.

Najviše me uvredio izraz omalovažavanja na njegovom licu. Kasnije sam uživao da mu priređujem razočarenja, sve dok se jaz između mene i njega nije toliko produbio da smo prolazili jedan pored drugog kao da se ne pozajemo. Kada sam posle svega tri meseca otpušten iz vojske, zbog toga što sam noću uznemiravao vojnike glasno izgovarajući u snu bujicu nepovezanih reči, koje su oni hvatali kao neke mušice i od njih pokušavali da rekonstruišu ceo moj san, za moga oca je to bio još jedan dokaz da ga nisam dostojan. U mislima sam mu već sto puta rekao vrlo svečanim glasom: »Ti si postigao sve, meni nije ništa preostalo.« Pod staklom sam držao njegovu karikaturu koju sam uradio po nekoj fotografiji. Gute crne obrve sam mu tako nakostrešio iznad upalih očiju i sivog povijenog nosa da je pomalo ličio na Rezu Pahlaviju. Bio je prosed, ali inače dosta mladolik za svoje 52 godine. Biografija mu je bila blistava: Dete siromašnih roditelja, završio gimnaziju pre rata, učestvovao u NOB-u od 1941., prošao živ i zdrav kroz mnoge ratne okršaje, zatim završio ekonomski fakultet i, polako ali sigurno, probijao se sve do položaja generalnog direktora fabrike mašina. Čestitam! Nadam se da ga je sasvim prošla želja da me vidi kao mašinskog inženjera u nekoj fabričkoj hali. U poslednje vreme imao je običaj da nervozno prekine uobičajeno popodnevno čitanje novina i počne da pomno sakuplja trunčice, končice i mrvice s tepiha. To je izgledalo otprilike ovako: Prvo zadubljeno čita novine, zatim ih spušta na krilo i tupo bludi pogledom po sobi, sve dok se, kao izgladneli jastreb, ne ustremi na neki končić ili trunčicu, koji drsko narušavaju ujednačenu boju prostirke. Vrhovima prstiju, kao nekom pincetom, vadi trunku iz debelog vunenog tkanja, prenosi je i gadljivo otresa u pepeljaru. Govorkalo se da mu je neka pedesetogodišnja gospođa Elvira, njegova bivša sekretarica, koja je prošle godine umrla od raka, bila ljubavница, ali ja ih nikada nisam video zajedno na nekom drugom mestu, osim u fabrici.

Njegovo srce je odlično, zahvaljujući stalnom uširanju hladnom vodom i obaveznom pešačenju pored Dunava.

Jedan zrak sunca se odbio o staklo ispod koga je treperio crveni kostim zežice Džin. Sada sam jasno čuo glas onog čoveka u urednikovoj sobi. Načuljio sam uši. Da, to je još onaj genije sa svojim žvrljotinama. Zašto li ga urednik sluša?

Ponekad mi se dešavalo da ne mogu da otrgnem pogled od nečeg, na primer, od zida s nekom vijugavom pukotinom ili raširem novinu čija slova sam video, samo kao titravu mrlju. Obično bi se moj mozak koncentrisao na jednu-dve reči, ne trudeći se da im pridoda kakvo osećanje ili bilo šta drugo. Starčev glas me je nervirao i možda mi se zbog njega nametnula reč »nišan«. Dok sam zurio u plakar ne prepoznavajući ga, u glavi mi je bубnjava ta reč razdvajajući se na slogove: ni-šan, ni-šan... Zažmurnio sam i reč je iščezla. Kada sam otvorio oči, pogled mi pade na razglednicu iz Tenerife, koja je ležala ispod stakla. Čini mi se kao da sam u Tenerifi bio pre sto godina, a ne pre dve medelje. Kako sam se dobro utopio u buljuk hotelskih gostiju iz celog sveta. Ni po čemu se nisam razlikoval od nekog Švedanina ili Engleza. Uveče sam sedeo na hotelskoj terasi i zamišljeno posmatrao peščanu obalu koju je zapljuskivala masti lava voda okeana. Govorio sam sâm sebi:

Iduće nedelje u ovo doba sedećeš u kancelariji i marljivo upisivati tekst u kružice od hartije, i ta mogućnost mi je izgledala nestvarno. Sasvim čvrsto sam sedeo na barskoj stolici i samouvereno pijuckao viski sa sodom. Bila mi je tuđa pomisa na trošne, obrasle mahovinom, krovove prizemljuša koje sam svaki dan posmatrao iz svoje kancelarije na šestom spratu. U Tenerifi sam upoznao jednu Norvežanku. Spavali smo zajedno. Posmatrali smo se u velikom ogledalu u kupatilu. Ona je rekla da smo veoma slični, kao brat i sestra. Upitala me je čime se inače bavim. Rekao sam joj da pravim patente. Njoj je to izgledalo normalno. U nekom novrškom gradicu je imala svoj kozmetičarski salon. Na plaži bi mi pažljivo razgledala kožu na ledima. Bila je pomalo razočarana njenom glatkocicom. Ni jedan jedini miteser! Iz Tenerife sam posao majci razglednicu s uobičajenim tekstom: »Puno pozdrava sa sunčanih Kanarskih ostrva, Ratko.« Ubeđen sam da ju je otac izvadio iz poštanskog sandučeta, pogledao i bez komentara je ostvao na kuhijskom stolu.

Cuh starca kako izlazi iz urednikove sobe i sporo šljapka hodnikom. Najzad, pomislih, ponovo vadeći fasciklu s karikaturama iz firoke. Nisam htio da odmah otrčim s njima uredniku i tako ga podsetim, možda, na starog gnjavitora. Jedna od onih buba što se hrane hartijom istriča iz firoke šušteći svojim providnim, suvim nožicama. Hitro mi pobeže preko stola. Odmakao sam stolicu i ustao kad nas (mene i Veroniku) iznenadi tresak koji je dolazio s ulice. Nešto nalik na sudar dva bicikla. Ona pride prozoru da vidi šta se dogodilo. — Neki matori leži na pločniku — reče. Ne znam zašto, ali pomislih da je taj matori sigurno onaj starčić koga sam video kod urednika. Odmah sam ga prepoznao. Ležao je potruske, zgrčen, lica čudno iskretnutog, tako da sam odavde mogao da vidim izraz jeda i inata, ili mi se to samo činilo, pošto mu je glas zvučao veoma svadljivo dok sam ga slušao kroz zid.

— Hoćeš li dole? — upita me Veronika. Ne odgovorih, stoeći i dalje kraj prozora. Ljudi su se skupljali oko tela. Polivinilska tašna ležala je nedaleko od bicikla, prašnjava, razjapljenih čeljusti iz kojih su virili listovi. Oslonih se na topli lim do prozora. Veronika izade. Nju nimalo nije zanimalo starac, htela je da malo protegli noge i porazgovara s Ijudima. Čuo sam kako uzbudeno komentarišu slučaj, kao da ih je zaista potresao. Mislim da se osećaju veoma prijatno, neka vrsta prigušene razdraganoosti im se oseća u glasovima. Starac je bio sasvim beznačajan, stideo sam se njegovog zapuštenog izgleda, kao da mi je rodak. Milicajac je šetao pored njega nepotrebno odgurujući ljudi, jer su se oni već razilazili. Nikakvo čudo se nije dogodilo. Starac je ležao kao običan, predmet na pločniku, kao bačena cipela. Pomislih da napravim jedan aviončić od hartije i bacim ga s prozora u pravcu starčevog tela. Trebalо bi da lagano kruži, spuštajući se sve niže i niže, i da se zaustavi na pokojnikovom licu.

Odjednom, zvuk sirene se razleže sa svih strana upijajući se u vazduh. Jerihonske trube, pomislih, na čiji zov su svi oguglali. Prošlog meseca sam ih slušao pijuckajući kafu. Više mi nije bilo stalno do pravljenja aviona. Upitah se odakle puštaju sirene. S pošte? Nisam mogao da vidim zgradu pošte, zdepasti beli kvadar obložen mermerom, s metalnim školjkama na krovu. Samo sam video niske kuće čija su dvorišta bila preplana dograđenih šupa, letnjih kuhića, garaze i klozetova.

Još su zavijale. Bombe! Bombe! Šesti sprat bi jednostavno potonuo u gomili betona i maltera. Ugušio bih se u tom kršu. Zadah leševa... Moj otac je osetio zadah leševa...

Zvuk se prekidao, jenjavao... Gotovo! Recimo da sam ležao kao mrtav pod slojem šuta i maltera i da sam mogao da čujem bat žurnih koraka ljudi koji izlaze iz skloništa i prolaze pored mene ne videći me niti me čujući. Jer ja sam bio nem i nepomičan. Bilo mi je prijatno.

Oduvek sam želeo da jedno izvesno vreme bude mrtav, i da zatim oživim.

miliwoj nenin / te 10

ČETKA

Četka mi liči na metlu
po ulozi koju ima inače ona je
deo konja
(rep)
po sastavu
iz kojeg izvlači svoje postojanje

TELO

Telo je delo
ili delo je skoro telo
u početku beše reč a u reči
stvo ali ne ovo
otkuda noć i gde je dan

LAKOĆA

Lakoća s kojom padamo iz bolesti
u bolest
iz postelje u postelju
zbunjuje mudre glave
koje to nikako drugačije ne objašnjavaju
do potrebot
da se nešto događa

OVCA

Ovca koja kleči
pasući travu
i nije
ništa drugo
nego ovca
koja klečeci
pase travu

SLIKA

Slika je uskočila u ram
mržnja je podeljena po glavama
vazduh je bezbojno
odeven
odnešud dolazimo po prvi put

MILIWOJ NENIN rođen je 1956. u Luku. Objavio je knjigu pesama *Neine*, Titel 1976. Piše i književnu kritiku. Studira na Filozofском fakultetu u Novom Sadu jugoslovensku književnost. Živi u Luku.